

Den svenska spelmarknaden

Svenska Spel möter en allt hårdare konkurrens på en marknad i snabb förvandling. Bolagets framtid är till stor del beroende av hur landets politiker avser att reglera och kontrollera den totala svenska spelmarknaden.

Regeringen lade i juni 2007 fram direktiv för utredningen "En framtida spelreglering". I slutet av maj 2008 kom även ett tilläggsdirektiv att utreda förutsättningarna för utförsäljning av delar av Svenska Spel. Utredningen lämnade sitt slutbetänkande den 15 december 2008, som därefter varit ute på remiss. Det är i dagsläget inte känt om och när regeringen agerar i frågan.

Det har gått nästan två år sedan Svenska Spel skickade in sitt remissyttrande. I det påpekas bland annat att de lagar som finns på marknaden inte upprätthålls och att rättsvårdande myndigheter inte prioriterar beivrandet av överträdelser.

Reglerade och oreglerade aktörer

Enligt svensk lag är det i grunden förbjudet att anordna spel om pengar. Staten har beviljat undantag för några spelbolag vars verksamhet är strängt reglerad bland annat i lotterilagen. Lotteriinspektionen (LI) har det övergripande ansvaret för kontroll och tillsyn av spel- och lotteriverksamheten.

Den kända svenska spelmarknaden består av såväl reglerade som oreglerade spelbolag. Helstatliga Svenska Spel, hästsportens AB Trav och Galopp (ATG) och övriga (bland annat Bingolotto, Bingo och PostkodLotteriet) är de största reglerade aktörerna. Till dessa hör också privata arrangörer av restaurangkasino som dock har en mycket liten marknadsandel.

På internet finns hundratals spelbolag som riktar sig mot svenska spelare, till exempel engelska Ladbrokes och Unibet, Expekt och Betsson som har Malta som bas. De utländska nätbolagen omfattas inte av de lagar och restriktioner som gäller

för svenska reglerade aktörer. På sina spelplatser på internet konkurrerar de med de reglerade spelbolagen med liknande spelformer: Poker, hästspel, bingo, sportspel, nummerspel, lotterier. Därutöver har numera de som kan koppla upp sig på internet ett stort antal kasinon lätt åtkomliga i sina hem. En del nya aktörer, till exempel Mr Green och Bonniers Vinnarum, specialiserar sig på kasino på nätet. Där finns ett stort utbud av automater och roulettebord, spelformer som på den reglerade marknaden är strikt förbehållna restaurangkasino samt Svenska Spels kasinon och Vegas.

Marknadens nettospelintäkter 2010

Svenska Spel verkar således på en marknad med ökande konkurrens från reglerade aktörer, utländska internetbolag och från okänd illegal spelverksamhet. Svenska Spels marknadsandel på den kända svenska spelmarknaden har under sex års tid sjunkit från 58 procent till 51 procent, vilket är en följd av konkurrensen och en restriktiv tillståndsgivning till Svenska Spel, men också till viss del en konsekvens av de spelansvarsåtgärder som Svenska Spel genomfört och som påverkat spelintäkterna negativt.

Spelmarknaden växer i absoluta tal samtidigt som spelarbasen krymper. Färre spelar för mer. 2010 uppgick nettospelintäkterna för de reglerade spelbolagen till 16 854 miljoner kronor (16 686) enligt Lotteriinspektionens årliga sammanställning. Om man adderar de utländska internetbolagens nettospelintäkter till den svenska spelmarknaden, cirka 1 900 miljoner kronor (cirka 1 800) enligt Svenska Spels beräkningar, så uppgår den totala kända svenska spelmarknaden 2010 till cirka 18 750 miljoner kronor (cirka 18 500).

73 %

73 procent av den vuxna svenska befolkningen är kunder till Svenska Spel.

Källa: Svenska Spels spelkartläggning 2010

Svenska Spel är marknadsledande med 51 procent (53), ATG står för 20 procent (20) och folkrörelserna har ökat sin marknadsandel till 17 procent (16) tack vare framgångarna för PostkodLotteriet. De utländska internetbolagen har en marknadsandel på cirka 10 procent (cirka 10) enligt Svenska Spels beräkningar.

På internet har Svenska Spel en nettomarknadsandel av 27 procent (29), ATG 28 procent (27), Folkrörelsernas spel och lotterier 1 procent (1) och utlandsbaserade internetbolag har 44 procent (43).

Illegalt spel och olaglig marknadsföring

Vid sidan av den kända spelmarknaden pågår en illegal spelverksamhet, vars omfattning är okänd. Enligt en beräkning som LI gjorde 2003 finns 3 000–5 000 illegala spelautomater i landet som omsätter flera miljarder kronor om året.

Internetbolaget Betssons spelbutik på Götgatan i Stockholm blev föremål för ett rättsärende. Kammarrättens fällande dom 2009 överklagades, men Regeringsrätten fastslog hösten 2010 att prövningstillstånd eller något förhandsbesked från EU-domstolen inte lämnas. Därmed fick Betsson stänga butiken, men öppnade den igen i december 2010.

I maj 2010 fick en illegal pokerklubb i Stockholm stänga igen efter tillslag av polisen. Det skedde tillsammans med Lotteriinspektionen och åklagarmyndigheten. Anordnaren misstänktes för grovt dobbleri.

De utländska nätbolagens marknadsföring i svenska medier är omfattande. Reklamfilmer i utlandsbaserade TV-

kanaler omfattas inte av svensk lagstiftning. Både Expressen och Aftonbladet har fällts i domstol för brott mot främjandeförbudet i lotterilagen efter att ha publicerat annonser för utländska nätbolag.

Rättsutveckling inom EU

Rättsutvecklingen på den europeiska spelmarknaden går åt olika håll. I vissa länder, som Danmark, Italien, Frankrike och Belgien, genomför man avregleringar och inrättar system med köp av licenser och särskilda skatteregler för de licensierade spelbolagen. I andra, till exempel Finland, arbetar man för att behålla monopol eller strikt reglerade marknader. EU-domstolen har i ett avgörande bekräftat medlemsländernas möjligheter att under vissa förutsättningar behålla monopol på spelmarknaden. EU-parlamentet antog under 2010 en resolution som tar avstånd från harmonisering av spelmarknaden.

EU-domstolens dom i början av juli 2010 – att det så kallade främjandeförbudet i lotterilagen är förenligt med EU-rätten, det vill säga att det inte är tillåtet att i Sverige göra reklam för utländska spelbolag – kan vara ett viktigt steg mot att följa de lagar som finns inom spelområdet i Sverige.

Bedömningar för 2011

De viktigaste externa faktorer som påverkar Svenska Spels utvecklingsmöjligheter under 2011 bedöms vara:

- Det allmänna konjunkturläget, som enligt Konjunkturinstitutets prognos från december 2010 visar på en återhämtning framför allt beroende på en expansiv ekonomisk politik. Trots stark tillväxt spår institutet en fortsatt hög arbetslöshet, men prognosen visar på att hushållens disponibla inkomst och konsumtionen ökar under 2011.
- Konkurrenssituationen lär bli hårdare med nya aktörer och konstellationer.
- Ägarens inställning till Svenska Spel och speltillstånden är också avgörande för hur bolaget kan möta konkurrensen.
- Spelarbasens tillväxt är osäker och för att säkra intäkterna behövs större investeringar i Svenska Spels produktvarumärken. Spel via mobil och kunddialog via sociala medier blir allt viktigare.
- Spelansvaret är också en viktig faktor för hur väl Svenska Spels varumärke utvecklas.
- Den rikstäckande tillgängligheten är en av Svenska Spels största tillgångar. Relationen med ombud och affärspartners ska vårdas och utvecklas. ■

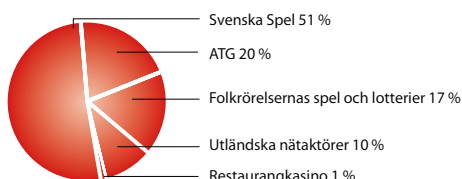
86 %

86 procent av svenskarna är helt eller delvis positiva till dagens reglering av spelmarknaden.

Källa: Svenska Spels spelkartläggning 2010

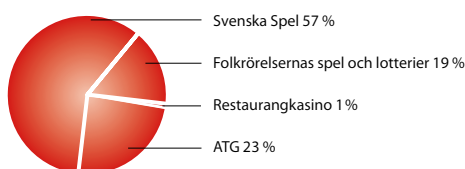
Fakta om den reglerade svenska spelmarknaden

Den totala kända svenska nettospelmarknaden 2010

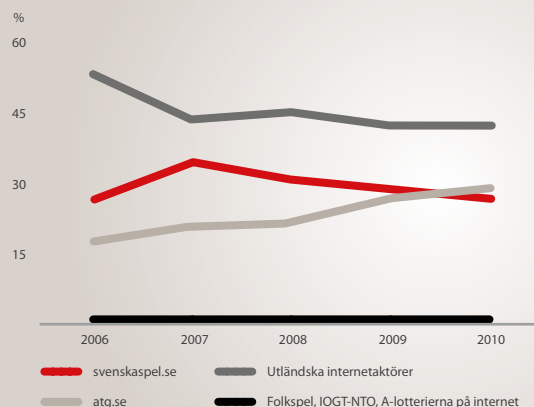
Källa: Preliminär statistik från Lotteriinspektionen samt Svenska Spels uppskattning av de utländska internetbolagens nettospelintäkter.

Den reglerade svenska nettospelmarknaden 2010

Källa: Preliminär statistik från Lotteriinspektionen avseende år 2010.

Nettomarknadsandelar internet 2006–2010

Källa: Grafen bygger på Svenska Spels, ATG:s och Folkspels faktiska nettointäkter samt uppskattning av utländska spelbolags nettointäkter. Uppskattningen av utländska spelbolags nettointäkter bygger främst på kontinuerliga marknadsundersökningar som genomförs av Svenska Spel.

Den reglerade svenska nettospelmarknaden

Nettoppelintäkter, MSEK	2010	2009	2008	2007	2006
ATG	3 813	3 776	3 544	3 521	3 376
Svenska Spel ¹	9 624	9 889	9 771	9 594	8 957
Summa	13 437	13 665	13 315	13 115	12 333
Folkrörelsernas spel och lotterier					
Bingo	356	401	392	425	430
Rikslotterier	2 808	2 349	1 965	1 953	1 551
Lokala lotterier	35	42	53	47	59
Regionala lotterier	1	1	1	1	2
Summa	3 200	2 793	2 411	2 426	2 042
Restaurangkasino ²	217	228	245	208	279
Totalt	16 854	16 686	15 971	15 749	14 654

1. Lotteriinspektionen redovisar nettospelintäkterna av bingo-spelet i Svenska Spels BingoLive-hallar åren 2007–2009 under Folkrörelsernas spel och lotterier/Bingo.
2. Svarefrekvensen bland tillfrågade restaurangkasinoanordnare är låg vilket gör att tillförlitligheten i uppgifterna om restaurangkasinospel är lägre än för övriga aktörer.

Källa: Lotteriinspektionen. 2010 års värden är preliminära eller uppskattade.

De tio största spelen i Sverige³

Nettoppelintäkter, MSEK	2010	2009	2008	2007	2006
Vegas	2 039	2 081	2 011	1 928	1 822
V75	1 647	1 660	1 490	1 502	1 449
Triss	1 621	1 682	1 682	1 672	1 609
Lotto	1 610	1 585	1 462	1 393	1 292
PostkodLotteriet ⁴	1 590	1 266	961	677	184
Casino Cosmopol	1 190	1 198	1 224	1 153	1 002
Oddset	790	766	704	716	688
Keno	603	626	631	590	587
Joker	496	478	456	437	415
Dagens Dubbel	443	456	478	497	478

3. Nettoppelintäkter, d.v.s. efter utbetalda vinster.

4. Lotteriinspektionen har enbart bruttoppgift för PostkodLotteriet 2010, varför Svenska Spel beräknat nettospelintäkterna efter samma avdrag för utbetalda vinster som 2009, d.v.s. 40 procent.